

Spis treści

Słowo wstępne	9
Arkadiusz Babczuk: Miękkie ograniczenia budżetowe jednostek samorządu terytorialnego	11
Grażyna Borys: Świadectwa pochodzenia jako instrument wspierający kogenerację	26
Martina Černíková: The Most Considerable Changes of the Tax Legislation in the Context of the Public Budgets Stabilization in the Czech Republic	35
Jarosław Dziuba: Wykorzystanie przychodów zwrotnych w gospodarce finansowej powiatów w Polsce	41
Andrzej Koza: Wsparcie ze środków publicznych przedsiębiorczości bezrobotnych osób niepełnosprawnych	53
Damian Kubiak: Zmiany na rynku pracowniczych programów emerytalnych w Polsce	62
Alina Majczyzna: Rola Funduszu Dopłat w realizacji programów dopłat do kredytów mieszkaniowych	72
Martina Prskavcová: Tax Policy in Taiwan (Republic of China)	82
Ivana Šimíková: Mundell-Fleming Model and Maastricht's Fiscal Convergence Criteria: Fiscal and Budgetary Stabilization Need in the Context of EMU	91
Jana Šmídová: Is Contemporary Tax Book in the Czech Republic Really Tax Book?	96
Melania Bąk: Wartości niematerialne i prawne w aspekcie prawa bilansowego i podatkowego oraz Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.....	102
Zdeněk Brabec: The Financial Evaluation of the Capital Project (Construction of the Minibike Circuit)	118
Šárka Čechlovská: Project Finance – an Alternative Method of Corporate Financing	127
Marketa Dubová, Helena Jáčová, Marie Šimonová: Analysis of E-learning Materials Benefits of Course „Selected Problems of Financial Management” for Different Target Groups of Users	132
Olga Hasprová: Comparison of Selected Items of Company and Insurance Company's Liabilities Balance Sheets	150
Josef Horák: Development of Czech Accounting from the End of 19 th Century until the Present Time	156
Radana Hojná: Costing and Its Usage in Product Management	162
Helena Jáčová: Assessment of Suitability of Selected Indicators for Specification of Economically Depressed Areas in the Liberec Region	169
Joanna Kogut: Wpływ zmian projektu ustawy o rachunkowości na rachunkowość jednostek gospodarczych	182
Olga Malíková: Leases of the Asset and its Depreciation – Differences in Reporting under the Czech Legislation and Standards IFRS	195

Šárka Nováková: Economic Aspects of the Ecological Risks Assessment of the Industrial Accident	205
Magdalena Swacha-Lech: Istota finansów behawioralnych	211
Jacek Adamek: PLS i jego odwzorowanie w produktach bankowości islamskiej na przykładzie kontraktu <i>musharakah</i>	221
Elżbieta Hajduga: Przegląd uwarunkowań rozwoju działalności reasekuracyjnej w Polsce	232
Alicja Janusz: Ekonomiczne przesłanki tworzenia sieci bezpieczeństwa pośredników finansowych	241
Wojciech Krawiec: Realizacja polityki inwestycyjnej polskich funduszy nieruchomości	252
Robert Kurek: Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zakładu ubezpieczeń – nowe podejście w Solvency II	265
Teresa Orzeszko: Zasady funkcjonowania rezerw na straty kredytowe w argentyńskich bankach	273
Beata Owczarczyk: Analiza porównawcza rozwoju działalności bancassurance we Francji, w Niemczech i w Polsce	289
Agnieszka Ostalecka: Metody przewycieżania kryzysu azjatyckiego – wybrane aspekty	300
Małgorzata Solarz: Upadłość konsumencka w wybranych krajach	311

Summaries

Arkadiusz Babezuk: Soft Budget Constraints in Municipalities	25
Grażyna Borys: Certificates of Origin as the Cogeneration Supporting Instrument	34
Martina Černíková: Istotne zmiany w prawie podatkowym w kontekście stabilizacji budżetu Republiki Czeskiej	40
Jarosław Dziuba: Implementation of Recovered Revenues in Financial Economy of Districts in Poland	52
Andrzej Koza: The Public Funds for Support of Self-employment Among Handicapped Persons	61
Damian Kubiak: Changes on the Employee Pension Programs' Market in Poland	71
Alina Majczyna: The Meaning of Subsidy Fund in Financial Programmes to Support National Housing	81
Martina Prskavcová: Polityka podatkowa na Tajwanie (Republika Chińska)	89
Ivana Šimíková: Model Mundella-Fleminga oraz fiskalne kryteria konwergencji z Maastricht: potrzeba stabilizacji fiskalnej EMU	95
Jana Šmídová: Czy współczesna książka podatkowa w Republice Czeskiej jest rzeczywiście książką podatkową?	101
Melania Bąk: Intangible Assets in View of Balance and Tax Law and International Accounting Standards	116
Zdeněk Brabec: Finansowa ocena projektu kapitałowego (konstrukcja toru do minimotocykli)	126

Šárka Čechlovská: Finansowanie projektowe jako alternatywna metoda finansowania przedsiębiorstwa	131
Marketa Dubova, Helena Jacova, Marie Simonova: Analiza korzyści materiałów kursu e-learning „Wybrane problemy zarządzania finansowego dla różnych grup docelowych użytkowników”	149
Olga Hasprová: Porównanie wybranych elementów pasywów bilansów przedsiębiorstwa i firmy ubezpieczeniowej	155
Josef Horák: Rozwój rachunkowości w Czechach od końca XIX wieku do czasów obecnych	161
Radana Hojná: Kalkulacja kosztów i jej wykorzystanie w zarządzaniu produktem	168
Helena Jáčová: Ocena stosowności wybranych czynników do wyodrębnienia regionów słabiej rozwiniętych w regionie Liberca	181
Joanna Kogut: The Influence of Changes in Accountancy Act Draft on the Accountancy of Business Entities	194
Olga Malíková: Leasing aktywów i ich amortyzacja – różnice w sprawozdawczości według ustawodawstwa czeskiego i standardów IFRS	204
Šárka Nováková: Ekonomiczne aspekty pomiaru ryzyka ekologicznego wypadków przemysłowych	210
Magdalena Swacha-Lech: The Essence of the Behavioural Finance	220
Jacek Adamek: Profit and Loss Sharing and its Representation in Islamic Banking Products Based on the Example of <i>Musharakah</i> Contract	231
Elżbieta Hajduga: A Review of Reinsurance Development Causations in Poland	240
Alicja Janusz: Economic Indications for Creating Safety Networks of Financial Intermediaries	251
Wojciech Krawiec: The Realization of Investment Policy of the Polish Investment Fund	264
Robert Kurek: Technical-Insurance Provisions of an Insurance Company – New Attitude in Solvency II	272
Teresa Orzeszko: Loan Loss Provisioning in Argentinean Banks	288
Beata Owczarczyk: Comparative Analysis of the Development of Bancassurance Activity in France, Germany, and in Poland	299
Agnieszka Ostalecka: The Methods of Asian Crisis Overcoming – Chosen Aspects	310
Małgorzata Solarz: Consumer Insolvency in Selected Countries	322

Robert Kurek

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ – NOWE PODEJŚCIE W SOLVENCY II

1. Wstęp

Jeszcze nigdy, w dotychczasowej historii Unii Europejskiej, przedsiębiorstwa, organy nadzoru oraz stowarzyszenia i organizacje o charakterze narodowym i ponadnarodowym tak ściśle i tak długo ze sobą nie współpracowały, jak przy tworzeniu projektu oceny wypłacalności zakładów ubezpieczeń – Solvency II. Wraz z opracowaniem Dyrektywy ramowej z dnia 10 lipca 2007 r. [4] zakończył się zasadniczy okres realizacji projektu. Z końcem 2008 r. dyrektywa ma być przyjęta i po okresie przejściowym ma obowiązywać od 2010 r. w regulacjach narodowych.

Prawnym podłożem dla „nowego“ systemu oceny wypłacalności zakładów ubezpieczeń są przede wszystkim zmieniane przepisy nadzorcze w prawodawstwie unijnym, ale duży wpływ miały także przeobrażenia w międzynarodowych standardach sprawozdawczości finansowej i rachunkowości (IAS, IFRS), które obowiązują od początku 2005 r., jak i standardy nadzorcze wypracowane przez IAIS (Międzynarodowe Stowarzyszenie Organów Nadzoru). Jednym z ważnych obszarów, który podlegał nadzorczej ocenie w Solvency I i do którego podejście w Solvency II uległo zasadniczej zmianie, są rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

Celem tego opracowania jest prezentacja „nowego” podejścia szacowania rezerw, a także wybiórcza charakterystyka możliwych skutków, jakie mogą się pojawić na rynku ubezpieczeniowym po wdrożeniu dyrektywy w życie.

2. „Niedoskonałość” szacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w Solvency I

W Solvency I rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe mogły być tworzone przy zastosowaniu różnych metod (w zależności od kraju), a wysokość rezerw była wypadkową wielu elementów zależnych od indywidualnych decyzji zakładu ubezpieczeń. Zgodnie z ideą Solvency I uznane narodowo metody tworzenia i ustalania wysokości rezerw mają zagwarantować realność wywiązania się zakładu ubezpieczeń ze swoich zobowiązań. Jednak w praktyce (w dłuższym okresie) możliwe jest manipulowanie wysokością rezerw (zawyżanie lub zaniżanie) w zależności od postawy zakładu ubezpieczeń, co może prowadzić do podważenia wiarygodności zakładu i powodować naruszenie interesów klientów lub budżetu państwa [2, s. 203]. Zapobieżenie podobnym mechanizmom, jak i dostosowanie działalności zakładów ubezpieczeń do przeobrażeń na rynkach finansowych było jedną z przesłanek zmiany dotychczasowego sposobu ustalania rezerw. Równocześnie idea, by ograniczyć swobodę w decyzjach zakładów ubezpieczeń dotyczącą szacowania zobowiązań wobec ubezpieczonych i wymusić na nich większe bezpieczeństwo prowadzonej działalności, była podstawą wprowadzenia zasady, że zobowiązania wobec ubezpieczonych mają być tworzone nie według „uznania” zakładu ubezpieczeń (co obwarowane było kontrolą nadzoru), ale zgodnie z miarą nadzoru, a więc z góry ustalonym poziomem ufności, który z założenia zagwarantuje, że ustalone zostaną w „wystarczającej” wysokości.

3. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w Solvency II

Zgodnie z podstawowymi zasadami opracowanymi przez IAIS oraz z wynikami prac IASB, jak i nową dyrektywą ramową dotyczącą Solvency II rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe muszą być tworzone z zachowaniem ostrożności, muszą być wiarygodne i obiektywne oraz muszą zapewnić porównywalność pomiędzy zakładami ubezpieczeń. Przy tworzeniu rezerw zakład ubezpieczeń powinien w optymalnym stopniu wykorzystać informacje pochodzące z rynków finansowych oraz ogólnodostępne dane na temat ryzyka techniczno-ubezpieczeniowego.

Kwestię wysokości rezerw omawiają artykuły 74 do 78 dyrektywy ramowej (dyrektywa ramowa uwzględnia prace IAIS oraz ISB). Ustalenia wysokości tych rezerw dokonuje się na podstawie przepisów ogólnych zawartych w art. 74 dyrektywy, zgodnie z którymi:

- rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są wyliczane na podstawie bieżącej wartości ich zbycia, która odzwierciedla kwotę, jaką zakład ubezpieczeń lub reasekuracji musiałby w danej chwili zapłacić za natychmiastowe przeniesienie swoich praw i zobowiązań umownych na inny zakład (oczywiście stosowanie

bieżącej wartości zbycia nie oznacza, że te prawa i zobowiązania miałyby być rzeczywiście przeniesione);

- obliczenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych musi być zgodne z zasadami funkcjonowania rynku, a informacje specyficzne dla danego zakładu mogą być użyte w obliczeniach jedynie w stopniu, w jakim umożliwiają one zakładowi lepsze ujęcie charakterystyki portfela ubezpieczeń.

W art. 75 do 78 oraz art. 80 do 84 dyrektywy ramowej przedstawiono zasady obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Są one wyliczane jako **suma najlepszego oszacowania** (*best estimate*) i **marginisu ryzyka** (*risk margin*) – z wyjątkiem możliwych do zabezpieczenia rodzajów ryzyka wynikających ze zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych (o czym poniżej).

- **Najlepsze oszacowanie** (*best estimate*) odpowiada oczekiwanej bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych, z uwzględnieniem wszystkich wpływów i wydatków (skorygowanych o inflację) wymaganych do rozliczenia zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania¹. Obliczenie najlepszego oszacowania musi się opierać na solidnych metodach aktuarialnych i danych dobrej jakości oraz musi być okresowo weryfikowane w kontekście bieżących doświadczeń. Innymi słowy, najlepsze oszacowanie odpowiada wartości oczekiwanej obecnej wartości przyszłych przepływów pieniężnych, określonej przy użyciu odpowiedniej krzywej dochodowości wolnej od ryzyka na podstawie aktualnych i wiarygodnych informacji oraz realistycznych założeń. Zastosowanie realistycznych założeń oznacza, że przy obliczaniu poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych nie należy stosować m.in. minimalnych kwot gwarantowanych przy wykupie ubezpieczenia, co odnosi się szczególnie do ubezpieczeń na życie.
- **Marginis ryzyka** (*risk margin*) daje gwarancję, że całkowita wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest równa kwocie, którą zakład ubezpieczeń (lub reasekuracji) musiałby w danej chwili zapłacić za natychmiastowe przeniesienie swoich praw i zobowiązań umownych na inny zakład, lub ewentualnie dodatkowemu kosztowi, większemu niż najlepsze oszacowanie (*best estimate*), celem pokrycia zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych przez cały okres istnienia portfela ubezpieczeniowego. Margines ryzyka powinien odzwierciedlać niepewność (np. w oszacowaniu wielkości odpowiednich czynników ryzyka), która może skutkować niedoborami środków finansowych w porównaniu z oczekiwaną wartością zobowiązań. Podejście takie zapewnia ochronę interesu osoby ubezpieczonej oraz uwzględnia niepewność dotyczącą wartości wyznaczonej metodą najlepszego oszacowania (*best estimate*).

¹ Obejmuje to wszystkie wydatki, przyszłe uznaniowe premie, wbudowane gwarancje finansowe i opcje umowne.

Istotną kwestią jest także bezpośrednie przełożenie wysokości rezerw na ryzyko, które „daje się lub nie daje” zabezpieczyć:

- jeżeli ryzyko jest możliwe do zabezpieczenia – tzn. ryzyko, które może zostać skutecznie zneutralizowane poprzez nabycie lub zbycie instrumentów finansowych – wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest obliczana bezpośrednio, jako całość, i jest otrzymywana z wartości tych instrumentów finansowych;
- jeżeli w portfelu występuje ryzyko niemożliwe do zabezpieczenia, należy dodatkowo uwzględnić margines ryzyka, który obliczany jest przy wykorzystaniu tzw. metody kosztu kapitału (*cost-of capital approach*). W tym przypadku stosowana stopa kosztu kapitału jest taka sama dla wszystkich zakładów (ustalony procent) i odpowiada różnicy między stopą procentową pozbawionych ryzyka papierów wartościowych a stopą procentową, którą zakład ubezpieczeń o ratingu BBB musiałby zapłacić za pozyskanie dopuszczonych funduszy własnych.

Układ pasywów bilansu w zależności od tego, czy możliwe jest, czy też nie zabezpieczenie ryzyka (w tym „miejsce” marginesu ryzyka) przedstawia tab. 1.

Tabela 1. Uproszczony schemat pasywów bilansu zakładu ubezpieczeń w Solwency II

Aktywa		Pasywa	
Inne aktywa		Kapitały własne wolne	
Aktywa na pokrycie SCR	MCR	MCR	Kapitał wypłacalności (SCR)
Aktywa na pokrycie zobowiązań	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wg <i>best estimate</i> dla ryzyka zabezpieczonego finansowo (<i>hedgeble risks</i>)	Margines ryzyka Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wg <i>best estimate</i>	Zobowiązania (rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)

Źródło: opracowanie własne.

Powyższe ustalenia dotyczą ogólnego założenia wyliczania rezerw zgodnie z formułą Solwency II. Tworząc je (jeszcze zanim opublikowano dyrektywę ramową), postanowiono także „zmierzyć” założenia z realiami rynkowymi i zweryfikować ze stanem istniejącym.

4. Badanie ilościowe dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (QIS1)

W ramach prac nad projektem Komisja Europejska zwróciła się do Komitetu Europejskich Nadzorów Ubezpieczeń i Pracowniczych Funduszy Emerytalnych (CEIOPS) z wnioskiem o przeprowadzenie serii badań (*quantitative impact studies* – QIS) służących ocenie zmian ilościowych, jakie mogą się pojawić w wyniku

wdrożenia nowych standardów wypłacalności. Pierwszym z nich było właśnie zagadnienie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Badanie przeprowadzono w okresie wrzesień-grudzień 2005 r. i skierowano do zakładów ubezpieczeń obu działów [5]. Rezerwy miały być wyznaczone zgodnie z czterema wariantami:

- według aktualnie stosowanych zasad,
- według najlepszego oszacowania (*best estimate*),
- jako kwantyl rzędu 75% rozkładu wysokości rezerw,
- jako kwantyl rzędu 90% rozkładu wysokości rezerw.

Badanie to skupiało się na dwóch celach: na ustaleniu poziomu ufności, z jakim tworzone są obecnie (w Solvency I) rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, oraz na analizie wpływu innych założonych poziomów ufności na wysokość rezerw. W wyniku QIS1 miała zostać określona ilościowa skala poziomów ufności, z jakimi wyznaczone będą rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, czego efektem powinno być osiągnięcie większego stopnia harmonizacji w zakresie wyznaczania rezerw, co stanowi ważny element nowego systemu wypłacalności². Wyniki badania QIS1 z rynku brytyjskiego przedstawiono w tab. 2.

Tabela 2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe według możliwych wymagań Solvency II w Wielkiej Brytanii (QIS1)

	<i>Best estimate</i>	Kwantyl 75%	Kwantyl 90%
<i>Life</i>			
Ubezpieczenia rentowe	93,3%	95,8%	97,7%
Ubezpieczenia z funduszem kapitałowym	94,4%	94,8%	95,2%
Ubezpieczenia z udziałem w zysku	109,8%	109,4%	109,2%
Ubezpieczenia ochronne	12,1%	23,7%	34,4%
Łącznie	100,4%	101,6%	102,1%
<i>Non Life</i>			
Ubezpieczenia komunikacyjne	86,1%	97,6%	112,4%
Ub. rzeczowe	79,1%	87,6%	106,5%
Ubezpieczenia OC	94,9%	112,0%	140,3%
Reasekuracja czynna	90,4%	99,8%	112,9%
Łącznie	89,7%	99,8%	112,9%

Źródło: [3].

W przypadku rynku brytyjskiego jedynie obliczanie rezerw według metody *best estimate* dla ubezpieczeń niezyciowych nie pokryło się z wysokością rezerw liczonych według dotychczasowych metod – w pozostałych przypadkach były one prawie równe lub wyższe. Nieco inaczej kształtują się wyniki tego badania w od-

² Wszelkie informacje na temat badań QIS można uzyskać na stronach internetowych CEIOPS (<http://www.ceiops.org/>) oraz stronach internetowych KNF.

niesieniu do całej UE. Na 312 zakładów z 19 krajów (w tym 4 działu I i 9 działu II z Polski), które wzięły udział w badaniu:

- w przypadku ubezpieczeń nie na życie występuje zgodność szacunków z dotychczasowymi sposobami liczenia rezerw metodą *best estimate* i kwantyli – zagadnienie to jest szczególnie istotne w odniesieniu do rezerw z tzw. długim ogonem (*long tail*), co dotyczy ubezpieczeń wypadkowych, OC komunikacyjnego i pozostałych OC. W dwóch ostatnich grupach ubezpieczeń uzyskane wyniki były nawet „wyższe” od istniejących;
- w przypadku ubezpieczeń na życie rezerwy, liczone za pomocą metody *best estimate*, wraz marginesem bezpieczeństwa, były zwykle za niskie w stosunku do istniejących, co dotyczyło kilku zakładów ubezpieczeń.

Jednocześnie tylko kilka zakładów z 4 krajów zastosowało metodę kosztu kapitału dla liczenia marginesu ryzyka, co przełożyło się na późniejszą akcję promocyjną metody kosztu kapitału na europejskim rynku ubezpieczeniowym [1].

5. Zakończenie

Podstawowa myśl przyświecająca nowemu podejściu do szacowania rezerw w Solvency II opiera się na określeniu przez przepisy miary bezpieczeństwa, z jaką mają być tworzone rezerwy. Miara ta nie została jeszcze dokładnie określona (jej wysokość wciąż jest poszukiwana).

Założeniem jest, że miara ta (poziom ufności) będzie identyczna dla wszystkich zakładów, co pozwala na ujednoczenie reguł działalności we wszystkich krajach UE. Organy nadzoru mają jednak prawo uwzględniania specyfiki danego zakładu ubezpieczeń (by uwzględnić lepsze ujęcie charakterystyki portfela ubezpieczeń) – pozwalając na odstępstwa (pod warunkiem, że informacja taka zostanie podana do publicznej wiadomości), co przekłada się na możliwość „uznaniowości” przy ocenie przez organ nadzoru. Wprawdzie uznaniowość kojarzy się z możliwościami manipulacji przy ustalaniu wysokości rezerw, jednak przy uwzględnieniu całej koncepcji Solvency II jest to w kalkulowane w wizję tej idei i służy adekwatności bezpieczeństwa działalności (także tego związanego z ustaleniem wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) do specyficznego, indywidualnego ryzyka każdego zakładu ubezpieczeń.

Badania ilościowe pokazały, że w większości przypadków zakłady ubezpieczeń nie muszą się obawiać nowych sposobów szacowania rezerw. Chociaż trzeba pamiętać, że badanie nie było reprezentatywne (tylko 319 zakładów na kilka tysięcy z całej UE) i przeprowadzone zostało przez duże firmy ubezpieczeniowe. Jednak fakt, że zakłady niezyciowe posiadają „nadwyżkę” rezerw liczonych za pomocą reguł Solvency II, pozwala przypuszczać, że zachęczone zostaną do zupełnie nowego podejścia w kalkulacji składek ubezpieczeniowych – obniżając je, co oczywiście będzie miało znaczenie dla konsumentów usług ubezpieczeniowych. Jednak

ocena wpływu nowych regulacji na konsumentów nie jest jednoznaczna. Dokładniejsza kalkulacja ryzyka przekłada się wprawdzie na niższe wymogi wobec zakładów, które utworzyły „duże” rezerwy, co umożliwi obniżenie wysokości składek, jednak gdy uwzględni się poziom bezpieczeństwa w wysokości np. 99,5% (co może być celem zakładu ubezpieczeń), to drastyczna obniżka składek (np. o więcej niż 20%) wydaje się być nieuzasadniona [6]. Zakłady ubezpieczeń, „celując” w określone grupy klientów właśnie poziomem utworzonych rezerw i ich jakością (a więc zwiększonym bezpieczeństwem działalności), mogą zdobywać kolejnych klientów.

Ustalanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych według reguł Solvency II jest dla zakładów ubezpieczeń czymś nowym i jeszcze nie do końca poznanym. Cała koncepcja wydaje się być słuszna – z góry ustalony poziom ufności ma zagwarantować, że na całym rynku UE rezerwy ustalone zostaną w wystarczającej wysokości. Jest także nieco bardziej skomplikowana niż w Solvency I. Będąc jednak częścią szerszej idei (projekt Solvency II), ma zagwarantować, że rynek ubezpieczeniowy UE będzie funkcjonował prawidłowo, stwarzając równe warunki konkurencji dla podmiotów na nim operujących, umożliwi konkurencyjność zakładów z UE na rynku globalnym, i zapewni bezpieczeństwo biorcom usług ubezpieczeniowych.

Literatura

- [1] Bijak W., *Rola CEIOPS i organów nadzoru w projekcie Wyplacalność II*, KNF, www.piu.org.pl/download/Z2Z4L3BpdS9wbC9kZWZhdWx0X2FrdHVhbG5vc2NpLzg3LzQ4LzE/knf_-_bijak.ppt.
- [2] Gąsiorkiewicz L., *Zarządzanie finansami zakładu ubezpieczeń*, [w:] *Podstawy ubezpieczeń, t. III – przedsiębiorstwo*, red. J. Monkiewicz, Poltext, Warszawa 2003.
- [3] Hewitson W., *Solvency II Quantitative Impact Studies. Results for QIS 1*, FSA, <http://www.fsa.gov.uk/pubs/international/solvencyqis.pdf>.
- [4] Projekt Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2007 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej – SOLVENCY II (wersja ostateczna), http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/pl/com/2007/com2007_0361pl01.pdf.
- [5] Projekt Wyplacalność II, KNF, http://www.knf.gov.pl/knf/index.jsp?place=articleEdit&news_cat_id=1104&layout=1.
- [6] *Versicherung Beiträge sollen sinken durch Solvency II*, <http://www.versicherung-in.de/uwe/versicherung-beitraege-sinken-solvency-ii-20070711-1/>.

**TECHNICAL-INSURANCE PROVISIONS OF AN INSURANCE COMPANY
– NEW ATTITUDE IN SOLVENCY II****Summary**

The article presents “new” attitude towards Solvency II regarding the methods and defining the level of technical-insurance provisions. There is also presented a difference in the concept itself for setting reserves with reference to Solvency I, as well as a selective evaluation of possible effects, which the new approach may cause in the insurance market. The background for the “new” approach towards the issue of technical-insurance provisions become mainly the more stringent supervision regulations, as well as transformations in the international accounting standards and also the standards prepared by the International Association of Insurance Supervisors (IAIS). The assessment of new approach implementation results is still not possible, however, one may assume that owing to it the opportunities for manipulating the level of provisions by individual insurance companies will be significantly curbed, and such “manipulation” will only be possible in close co-operation (acceptance) of the supervisory body. Initial quantity research allows for the conclusion that non-life insurance companies will be able to, owing to the surplus of their provisions, lower the level of insurance premiums, however, the need for keeping the level of safety may limit such activities.